

108799

Historieoppfatning

Nyanser
i en krigAv oberstløytnant Anton Olstad,
Hamar

En innsender i Aftenposten skriver bl.a. at 20 millioner russere ble drept i siste verdenskrig nesten bare fordi de var russere. Man kan skrive så å si hva man vil om hva 8. mai 1945 befridde oss fra, bare man angriper tyskerne og nasjonalsosialismen, gjerne med et skrekkbilde av at nynazismen er på fremmarsj.

I Tysklandsbrigaden like etter krigen kunne man oppleve som norsk soldat å bli stanset på gaten av folk som ville takke for den fine tiden de hadde hatt i Norge. Det er forståelig når man husker at alternativene var østfronten eller geriljakrig på Balkan. De aller fleste nordmenn ønsket at livet selv i et okkupert land skulle gå så knirkefritt som mulig. I mange deler av landet foregikk et økonomisk samarbeide til begges fordel. Når man husker at f.eks. innbyggerne i Kirkenes etter juni 1941 var omgitt av det mangedobbelte antall tyske soldater, sier det seg selv at det ble samarbeide. Samarbeide gjorde også de som snekret brakkeleirer og festningsbygg, til lønninger som gjorde det mulig å nedbetale gjeld på hus og eiendom. Mange tilhørte Nikodemus klubben; de som samarbeidet i all stillhet. Industrien er et eksempel. Derfor gikk det oss så godt.

Tilbake til de 20 millioner russere som ble drept, de fleste i krigshandlinger, mange som partisaner og franktirører. Under fremmarsjen i Belgia i 1914 lå det igjen et blodspor etter tyskernes skyting av franktirører. Også i Norge 1940 skjøt de sivile, angivelig som franktirører. Viktig i krig er å skremme, terrorisere. Det er krigens vesen.

Den tyske pansergeneral von Guderian forteller i sine erindringer (s. 174) at i kampområdet kom kvinner fra en landsby til ham med brød, smør og egg. Men, skriver han, denne vennlige innstillingen ble ødelagt av de såkalte rikskommissærer. Hvordan så vi på

russerne da de angrep Finland i november 1939?

Var det annet enn angst for russisk innmarsj som fikk general Ruge til etter kapitulasjonen i 1940 å få tyskerne til å godta at norske avdelinger sto i Øst-Finnmark til i juli? Var det grunn til russerangst?

Det lar seg ikke skjule at den russiske innmarsj i Finnmark i oktober 1944 skapte bekymring ikke bare i Forsvarets overkommando i London.

Å hevde at nordmenn ble spart fordi vi var germanere er en overforenkling i historieløshet. Ideologiene er på pynt. Andre krefter styrer historien.